

Sygn. akt III USK 297/21

POSTANOWIENIE

Dnia 22 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania H. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

o wysokość emerytury,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 22 września 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 27 sierpnia 2020 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od skarżącej na rzecz organu rentowego kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...], wyrokiem z 27 sierpnia 2020 r., oddalił apelację H. J. od wyroku Sądu Okręgowego w S. z 18 września 2019 r., mocą którego oddalono jej odwołanie od decyzji organu rentowego z 27 lutego 2019 r., odmawiającej ponownego ustalenia wysokości emerytury.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego wywiódł pełnomocnik odwołującej się. We wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania powołał się na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne, a mianowicie skoro sprawa dotyczy wysokości i sposobu obliczenia wskaźnika podstawy wymiaru świadczenia, to pojawia się zagadnienie czy ubruttowienie emerytury i rent było operacją

jednorazową, związaną z wprowadzeniem opodatkowania tych świadczeń, a polegało na przeliczeniu wynagrodzeń, emerytur i rent w taki sposób, aby po ich opodatkowaniu podatnik nie otrzymał mniejszej kwoty niż w czasie, gdy jego wynagrodzenie nie było jeszcze objęte podatkiem, czy też ponowne przeliczenia emerytur (rent) winno być dokonywane przy przyjęciu ubruttowania tych świadczeń w przypadku dokonywania dalszych zmian w wyliczeniu wysokości świadczenia.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że do wyliczenia wskaźnika wysokości wynagrodzenia odwołująca się uwzględniła wynagrodzenia za kolejne 3 lata kalendarzowe z 12 lat kalendarzowych (od 1 stycznia 1978 r. do 31 grudnia 1980 r.). Pozwany przeliczył emeryturę w związku z wejściem w życie (1 stycznia 1992 r.) ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym osób fizycznych, ustalając świadczenie w nowej kwocie i potrącając ze świadczenia podatek. W 2019 r. odwołująca się wniosła o ponowne przeliczenie emerytury i ostatecznie Sąd Apelacyjny przyjął, że ubruttowanie emerytur i rent było operacją jednorazową, związaną z wprowadzeniem opodatkowania tych świadczeń. Tymczasem odwołująca się domagała się ponownego przeliczenia emerytury, przy czym domagała się przyjęcia ubruttowania świadczeń także w przypadku dokonywania dalszych zmian w wyliczeniu wysokości świadczenia. Brak akceptacji jej stanowiska ingeruje w ochronę praw nabytych (art. 2 Konstytucji).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga wskazania za pomocą wywodu prawnego, na kanwie jakich norm (przepisów) zagadnienie powstało, jakie są możliwe interpretacje problemu i jakie jego rozstrzygnięcie proponuje skarżący (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2009 r., II PK 66/09, LEX nr 553691). Zagadnienie prawne jest to problem, który wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego, którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, ale także dla rozstrzygnięcia konkretnej, jednostkowej sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2012 r., I PK 158/11, LEX nr 1215116). Dopiero

wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51; z dnia 11 kwietnia 2012 r., III SK 41/11, LEX nr 1238126; z dnia 1 stycznia 2013 r., II CSK 479/12, LEX nr 1293729). Obowiązkiem skarżącego jest też wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. Rolą Sądu Najwyższego przy ocenie, czy skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, nie jest doszukiwanie się w uzasadnieniu podstaw skargi kasacyjnej argumentacji mającej wykazać istnienie istotnego zagadnienia prawnego. Przedstawienie takiej argumentacji w uzasadnieniu podstaw skargi służy bowiem jedynie wykazaniu zarzucanego naruszenia prawa materialnego lub procesowego. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2011 r., III UK 10/11, LEX nr 1124105).

Nałożenie opisanej matrycy na wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazuje, że skarżący nie zachował ustawowych warunków pozwalających na przyjęcie istnienia istotnego zagadnienia prawnego. Po pierwsze, w tej części skargi kasacyjnej nie wskazuje się konkretnego przepisu (przepisów), których ma dotyczyć problem. Odwołanie się do przepisów ustawy podatkowej *in gremio* już samo w sobie dyskwalifikuje mechanizm przedstawienia problemu. Po drugie, skarżący nie rozważa koncepcji teoretycznej „ubruttowienia świadczeń”, to jest pomija dorobek doktryny na tym tle, jak też nie przedstawia poglądów judykatury w tej kwestii. Tym samym nie dokonał pogłębionej analizy prawnej, która mogłaby chociażby uprawdopodobnić przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Tymczasem Sąd Apelacyjny przytoczył treść art. 55 ust. 6 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2021 r., poz. 1128), którego celem – po wprowadzeniu powszechnego podatku

dochodowego od osób fizycznych- było ubruttowienie, ogólnie rzecz biorąc, przychodów podatników (w tym emerytów i rencistów). Z literalnej treści tego przepisu wynika, że organy rentowe podwyższą należne od dnia 1 stycznia 1992 r. krajowe emerytury i renty, przeliczając je w taki sposób, aby po potrąceniu podatku dochodowego od tych emerytur i rent emerytura i renta nie były niższe niż przed przeliczeniem, a także wskaźniki wysokości świadczeń oraz wysokości wynagrodzenia nie uległy obniżeniu.

Jeżeli ta treść budzi wątpliwości interpretacyjne, to niezbędne jest wykazanie we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, dlaczego należy przyjąć inny -niż literalny – mechanizm interpretacyjny. Uchybienia tego nie konwaliduje odwołanie się do przepisów Konstytucji, które w żaden sposób nie pozostają na kursie kolizyjnym z rozstrzygnięciem Sądu drugiej instancji.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. O kosztach rozstrzygnięto po myśli art. 398²¹ w związku z art. 108 § 1 k.p.c.